

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/126640,Oblawa-Augustowska-Zbrodnia-nieukarana.html>

Funkcjonariusze PUBP w Augustowie w okresie Oblawy Augustowskiej. Od lewej: Mirosław Milewski, Ryszard Caban, Jan Szostak i Aleksander Kuczyński (szef tego PUBP). W środku: mjr Iwan Wasilenko, doradca UB w Suwałkach (fot. z zasobu IPN)

ARTYKUŁ

Obława Augustowska. Zbrodnia nieukarana

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa (1945-1948) Pierwsze lata Polski Ludowej

Autor: JOLANTA MYSIAKOWSKA-MUSZYŃSKA

09.07.2026

„Mały Katyń” – tak zwykło się nazywać największą zbrodnię na Polakach, do której doszło już po zakończeniu II wojny światowej, w lipcu 1945 r. na Suwalszczyźnie.

Kilkadziesiąt tysięcy żołnierzy Armii Czerwonej i NKWD okrążyło i przeszukiwało tereny Puszczy Augustowskiej oraz jej okolice w poszukiwaniu żołnierzy polskiego podziemia niepodległościowego.

Sowieci i ich współpracownicy

Niechlubną rolę u boku sowieckiej 50. Armii odegrali żołnierze dwóch kompanii 1. Praskiego Pułku Piechoty „ludowego” WP pod dowództwem por. Maksymiliana Szneffa, a także funkcjonariusze Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Augustowie i Suwałkach oraz tamtejszych posterunków MO.

Obława Augustowska, bo o niej mowa, rozpoczęła się między 10 a 12 lipca 1945 r. Obszary objęte zbrojną akcją pacyfikacyjną zostały spenetrowane przez NKWD, a następnie otoczone przez dywizje Armii Czerwonej.

Sprawdzano nie tylko lasy i inne miejsca odosobnienia, ale także budynki gospodarskie, szkoły czy sklepy.

Funkcjonariusze PUBP w Augustowie w okresie Obławy Augustowskiej. Od lewej: Mirosław Milewski, Ryszard Caban, Jan Szostak i Aleksander Kuczyński (szef tego PUBP). W środku: mjr Iwan Wasilenko, doradca UB w Suwałkach (fot. z zasobu IPN)

Przeciwko podziemiu

Przybywając na Suwalszczyznę, NKWD dysponowało dokładnymi spisami osób podejrzanych o przynależność do podziemia niepodległościowego lub wspierających jego żołnierzy, co umożliwiło szybkie odszukanie i zatrzymanie Polaków postrzeganych jako zagrożenie z punktu widzenia władz komunistycznych.

Uderzenie w Armię Krajową Obywatelską, operującą na Suwalszczyźnie, w lipcu 1945 r. wpisywało się w starannie zaplanowaną i szeroko zakrojoną akcję zwalczania zbrojnych i cywilnych struktur konspiracyjnych, które sprawowały legalną władzę na ziemiach polskich. Represje wymierzone w przedstawicieli Polskiego Państwa Podziemnego i ich fizyczna eksterminacja miały na celu nie tylko wyeliminowanie elit, a co za tym idzie zburzenie dotychczasowej struktury społecznej. Jedyne sposoby na narzucenie Polsce rządów komunistycznych stanowiła siła zbrojna Armii Czerwonej oraz NKWD i Smiersza.

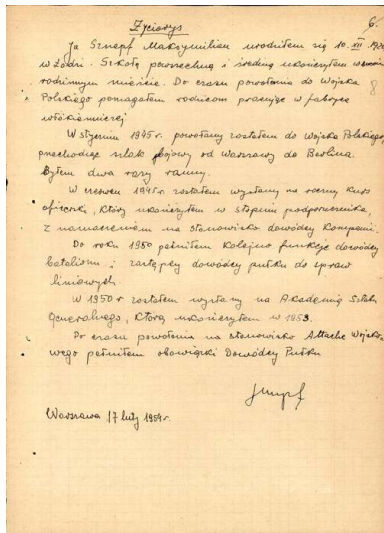
Porucznik Maksymilian Sznepf

(fot.: Centralne Archiwum

Wojskowe)

**Maksymilian Sznepf, zdjęcie
portretowe, połowa lat 50. (fot. z
zasobu IPN)**

**Życiorys Maksymiliana Sznepfa,
17 II 1952 r. (z zasobu IPN)**

Bez wieści

Szacuje się, że w Obławie Augustowskiej aresztowano od 1800 do 7000 osób; część z nich zwolniono, innych przetransportowano do podobozów NKWD. Zatrzymanych poddano brutalnym śledztwom, bito i torturowano; na blisko 600 osobach wykonano wyroki śmierci i zakopano je w bezimiennych grobach.

Ofiary Obławy Augustowskiej:

Władysław Stefanowski „Grom” i

Lucjan Stefanowski „Zwiął” (fot.

z zasobu IPN)

Do dnia dzisiejszego miejsce ich pochówku nie jest znane. Nie udało się także ustalić ponad wszelką wątpliwość kompletnej listy osób zamordowanych.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ